

19 dec 2023 -10:25

Geweld tussen (ex-)partners bij echtscheiding: België moet de bescherming van slachtoffers en getuigen beter toepassen

Brussel, 19 december 2023 - Onderzoek toont aan dat het risico op geweld toeneemt tijdens een scheiding, en specifiek op dodelijk geweld. Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen heeft in recent onderzoek gekeken naar de middelen waarover familierechters, het openbaar ministerie en notarissen beschikken om geweld tussen (bijvoorbeeld) partners bij echtscheiding beter op te sporen. De analyse is duidelijk: professionals beschikken niet altijd over de informatie, middelen of een passend wetgevend kader. België moet daarom zijn inspanningen opvoeren om slachtoffers van geweld en kinderen in echtscheidingszaken beter te beschermen. Het Instituut maakte concrete aanbevelingen, die gisteren aan de bevoegde ministers bezorgd werden.

"Er is een verband tussen (ex-)partnergeweld en echtscheidingen. Van je partner scheiden doorbreekt de geweldspiraal niet. Integendeel, het kan zelfs de grootste risicofactor voor dodelijk geweld zijn", stel Michel Pasteel, directeur IGVM.

De betrokken professionals onderstrepen het belang van voldoende opgeleid worden rond wat (ex-)partnergeweld is, welke signalen van potentieel geweld ze kunnen opmerken en hoe zij kunnen ingrijpen. Vooral bij vechtscheidingen of situaties van contactbreuk dringt een proactieve detectie zich op om een escalatie van geweld te voorkomen. Daarom beveelt het Instituut de creatie aan van een meldcode, vergezeld van een handleiding, die professionals informeert over mogelijke signalen van geweld en hun handelingsmogelijkheden in relatie tot hun beroepsgeheim. Verder dringen een aantal concrete wetswijzigingen in het Gerechtelijk en Burgerlijk Wetboek zich op om slachtoffers van (ex-)partnergeweld beter te beschermen bij een echtscheiding. Ten slotte vraagt het Instituut om het Openbaar Ministerie opnieuw verplicht aanwezig te laten zijn op zittingen van echtscheidingen, eventueel digitaal.

Michel Pasteel, directeur IGVM: *"Voor heel wat maatregelen die een familierechter kan nemen worden enkel fysiek en/of seksueel partnergeweld in rekening genomen. Het is erg belangrijk dat ook psychisch en economisch partnergeweld wordt opgenomen in de wetsartikelen die de reactiemogelijkheden van familierechters bepalen. Wanneer een slachtoffer bijvoorbeeld goedbedoeld de woning krijgt toegekend, maar wel alleen in staat voor de huur of lening, kan dit een enorme bijkomende impact op het slachtoffer hebben. Hierover sensibiliseren is belangrijk."*

De [aanbevelingen](#) volgen op een studiedag afgelopen september met verschillende beroepsgroepen (zoals familierechters en notarissen), ervaringsdeskundigen en beleidsmakers.

De door het Instituut gepubliceerde [studie](#) werd uitgevoerd in samenwerking met de universiteiten van Hasselt en Namen. Familierechters, het Openbaar Ministerie en notarissen werden geïnterviewd over hun praktijken om een analyse te maken van de maatregelen die ze nu nemen en het mogelijke gebrek aan middelen om geweld tussen (ex-)partners te voorkomen. Ten eerste herkennen professionals signalen van (ex-)partnergeweld niet, en zo ook de risico's op een mogelijke escalatie. Bij vermoedens van geweld twijfelen ze nog vaak wat ze er mee moeten doen. Die brug naar hulpverlening is een tweede probleem. Bovendien zijn daar lange wachtlijsten. Ten derde kan een gebrekkige informatiedoorstroom tussen de verschillende rechtbanken onderling en tussen de familierechter en het Openbaar Ministerie zorgen voor een oordeel van de familierechter dat de veiligheid niet noodzakelijkerwijs garandeert. De eerder vermelde aanbevelingen kunnen deze problemen verhelpen.

Relatiebreuk en geweld

Een relatiebreuk of echtscheiding vormt een gevaarlijke periode voor slachtoffers van partnergeweld, zeker wanneer de breuk niet door een van de partners wordt geaccepteerd. De meerderheid van de vrouwen die het slachtoffer werd van partnergeweld, ervaart jaren na de scheiding nog steeds geweld. Een relatiebreuk of echtscheiding kan ook net een trigger zijn om geweld te beginnen plegen, of meer of erger dan voordien. De dader tracht op die manier opnieuw controle te krijgen over de situatie. Naar schatting zijn er in België elk jaar zo'n 140 cases van potentieel dodelijk geweld op vrouwen*.

Meer info: [het onderzoek naar de rol van familierechters en notarissen](#) en [de beleidsaanbeveling over echtscheidingen en \(ex-\)partnergeweld](#) vindt u terug op onze website.

* Elk jaar zijn er gemiddeld 30 feminicides. voor zover geweten is. Deze cijfers zijn er op basis van krantenartikelen en de blog 'Stop Feminicide'. Het werkelijke aantal moorden of pogingen tot doodslag in het kader van intrafamiliaal geweld, worden nog niet geregistreerd. Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen schat - op basis van cijfers van het College van procureurs-generaal - dat er elk jaar zo'n 140 cases zijn van dodelijk partnergeweld of pogingen daartoe.

Perscontact

Sofie Roelandt

Communicatiemedewerker

T +32 2 233 48 31

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen werd opgericht in 2002. Het is een onafhankelijke federale overheidsinstelling die de gelijkheid van vrouwen en mannen waarborgt en bevordert. Het bestrijdt elke vorm van discriminatie en ongelijkheid op grond van een door de Genderwet beschermd criterium, waaronder geslacht. Het Instituut ontwikkelt een wettelijk kader, strategieën en instrumenten om dit te kunnen doen. Jaar na jaar stijgt het aantal meldingen en klachten bij het Instituut, wat nu al boven de duizend zit.

Ook advies verlenen, onderzoek opzetten, opleidingen geven, concrete acties en brede campagnes behoren tot de taken.

Bijna 70 mensen zetten zich elke dag in voor meer maatschappelijke aandacht voor gendergelijkheid via het Instituut.

Slachtoffers of getuigen van discriminatie op grond van een door de Genderwet beschermd criterium (waaronder geslacht) kunnen zich gratis en in alle vertrouwelijkheid laten informeren over hun rechten. Indien gewenst kan ook een klacht ingediend worden. Dit kan op 0800/12 800 of via op <https://igvm-iefh.belgium.be>.

Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen
Victor Hortaplein 40
1060 Brussel
België
+ 32 2 233 44 00
<http://igvm-iefh.belgium.be>

Véronique De Baets
Perscontact
+32 2 233 40 34
veronique.debaets@iefh.belgique.be

Sofie Roelandt
Perscontact
+32 2 233 48 31
sofie.roelandt@igvm.belgie.be